

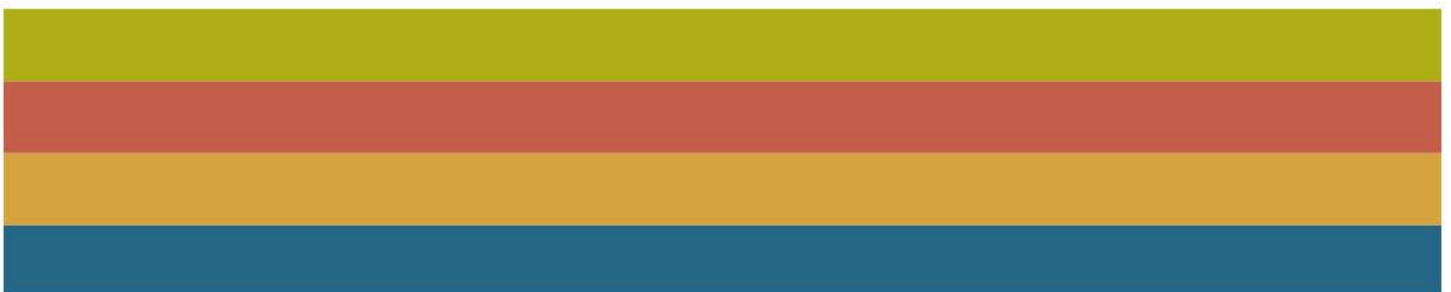

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Omgevingsvisie provincie Noord-Brabant

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

6 juli 2018 / projectnummer: 3198

1 Beoordeling kwaliteit milieueffectrapport (MER)

De provincie Noord-Brabant ontwikkelt een Omgevingsvisie die een toekomstbeeld schetst van de Brabantse leefomgeving in 2050. De provincie wil deze toekomst vooral samen met andere partijen bereiken. Voor het besluit over de visie is een milieueffectrapport opgesteld. De provincie heeft de Commissie voor de m.e.r. gevraagd dit rapport te toetsen.

Wat laten het MER en de Omgevingsvisie zien?

Mede aan de hand van de uitkomsten van het m.e.r.-proces heeft de provincie vier opgaven geselecteerd: 1) energietransitie, 2) klimaatproof, 3) slimme netwerksteden en 4) concurrerende en duurzame economie. Uit het MER kwam ook de extra opgave 'de basis op orde' met daarin de wettelijke kerntaken van de provincie.

Uit het MER en de Omgevingsvisie blijkt dat de ambities van de provincie hoog zijn. Sommige ambities zijn nog abstract, zoals het versterken van de concurrentiepositie, andere ambities zijn al concreter, zoals energieneutraal zijn in 2050 en bij klimaat het herstellen van alle Brabantse beken. Het MER verbeeldt de milieueffecten van de visie en het doelbereik in een integraal beoordelingskader, genaamd 'De vlag van Brabant' (zie een voorbeeld van de vlag in figuur 1, de huidige toestand). De beoordeling laat zien dat bestaande doelen en de nieuwe ambities in 2030 en in 2050 nog niet volledig worden gerealiseerd.

Figuur 1-1 huidige toestand van Brabant aan de hand van 12 thema's in 3 categorieën (de drie kleuren geel (people), groen (planet) en paars (profit)). Bron: ontwerp Omgevingsvisie.

Aan de slag met de Omgevingswet

Dit advies is één van de m.e.r.-pilotprojecten waarbij in het MER vooruitlopend op de Omgevingswet wordt geëxperimenteerd met het nieuwe instrumentarium. Met de Omgevingswet en de nieuwe manier van samenwerken die de provincie voorstaat, is het de uitdaging de ambities voor de vier opgaven te benoemen en daarna deze in programma's uit

te werken. De afweging ten aanzien van het moment van verdieping in dit proces is voor alle betrokkenen nog een zoektocht. De Omgevingswet beoogt echter wel dat een Omgevingsvisie voor het vervolg een integraal kader schetst. Met behulp van een MER voor de Omgevingsvisie kunnen de milieugevolgen en de beleidsopties van het provinciaal beleid integraal worden afgewogen. Deze integrale blik is in sectorale programma's lastig in te vullen en te borgen. De Omgevingswet biedt bovendien de mogelijkheid om met monitoring en evaluatie het beleid uit de Omgevingsvisie regelmatig bij te sturen. Het MER wordt dan ingezet om het monitoringsprogramma vorm te geven voor de Omgevingsvisie.

Wat is het advies van de Commissie over het MER?

De Commissie waardeert de focus die is aangebracht in de vier opgaven en de extra opgave 'basis op orde'. Hierin zijn een groot aantal maatregelen verwerkt die gunstig zijn voor de kwaliteit van de leefomgeving. **De Commissie mist echter op een viertal punten nog informatie om het milieubelang integraal mee te kunnen wegen bij het besluit over de Omgevingsvisie. Het gaat om het volgende:**

- **Beleidsopties voor de leefomgeving.** Het MER geeft aan dat de ambities van de provincie niet altijd worden gehaald; verdergaande oplossingen worden echter ook niet (globaal) onderzocht. Als negatieve milieueffecten nu al aanzienlijk zijn, zoals bij gezondheid, worden geen andere oplossingen onderzocht om het beleid effectiever te maken. Mogelijk worden daardoor oplossingen gemist waarmee doelen voor de leefomgeving wel, of in meerdere mate, gehaald kunnen worden.
- **Integrale beoordeling.** Het MER geeft nog niet aan hoe de integraliteit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, naar de toekomst wordt geborgd als die programma's en de verordening worden uitgewerkt. De Omgevingsvisie en het MER bieden nog geen kader voor de uitwerking hiervan; hierdoor is niet duidelijk hoe de kwaliteit van de leefomgeving hierin integraal kan meewegen.
- **Monitoring en bijsturing.** De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om niet nu al alles vast te leggen, maar flexibel te zijn om later met monitoring en bijsturing het beleid nader te concretiseren. Het MER en/of de Omgevingsvisie geven hiervoor nog onvoldoende aanzet.
- **Effectbeoordeling.** De vlakken van de vlag van Brabant zijn goed gekozen en sluiten aan bij belangrijke milieuproblemen en de opgaven. Het is op basis van het MER echter niet mogelijk om na te gaan hoe de vlakken van de twaalf thema's in de Brabantse vlag gevuld zijn en hoe de effectscores tot stand zijn gekomen.

De Commissie adviseert bovenstaande punten in een aanvulling op het MER uit te werken en daarna een besluit te nemen over de Omgevingsvisie. Op die manier kunnen Provinciale Staten het milieubelang volwaardig en integraal meewegen bij hun besluit over de Omgevingsvisie.

Totstandkoming samenwerking

Gegeven de sturingsfilosofie van de provincie (samenwerking) geeft de Commissie ter overweging mee om aan te geven hoe de samenwerking tot stand kan komen en ook aan te geven welke rol de provincie hierin wil spelen. Het is voor burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen immers van belang inzichtelijk te maken hoe de samenwerking tot stand komt, zodat alle partijen kunnen meedoen en gelijke kans hebben om in te stappen. Dit past in de filosofie van de Omgevingswet om transparant te zijn richting de samenleving.

De Commissie adviseert daarom aan te geven welke rol de provincie wil spelen voor verschillende beleidsonderdelen: als *initiatiefnemer*, *wetgever*, *handhaver*, *facilitator* of *inspirator*. De Commissie kan zich voorstellen dat de provincie bijvoorbeeld op het gebied van regiovervoer en –wegen, één van de provinciale wettelijke taken, een grotere en directere rol kan spelen dan bij het aanjagen van slimme netwerksteden. De vraag is vervolgens welke rol het meest effectief is. Samenwerken en faciliteren kan effectiever zijn dan omgevingswaarden opnemen. Als partners er niet samen uitkomen en resultaten tegenvallen, kan het nodig zijn een andere rol aan te nemen. Monitoring en bijsturing zullen daarom een grotere rol kunnen en moeten spelen voor de totstandkoming van samenwerking in de provincie, zodat voor alle spelers duidelijk is waarom de provincie doet wat ze doet.

Achtergrond

De Brabantse Omgevingsvisie stelt kaders voor m.e.r.(beoordelings)–plichtige activiteiten en heeft mogelijk effecten op Natura 2000–gebieden. Daarom wordt bij de voorbereiding van de Omgevingsvisie een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Bevoegd gezag voor het vaststellen van de Omgevingsvisie is Provinciale Staten van Noord-Brabant. De provincie heeft de Commissie voor de m.e.r. gevraagd om het MER te toetsen.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant – besluiten over de Omgevingsvisie.

Dit advies is één van de m.e.r.– pilotprojecten, die in overleg met het Ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) en het bevoegd gezag geselecteerd zijn om vooruitlopend op de Omgevingswet te experimenteren met het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet in het MER.

Eerdere adviezen

De Commissie voor de m.e.r. is gevraagd om in een aantal stappen vroeg in dit proces advies te geven over de onderzoeksopdracht voor het MER:

- *Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport, 16 mei 2017;*
- *Tussentijds advies over de inhoud van het milieueffectrapport, 12 december 2017;*
- *Tweede tussentijds advies over de inhoud van het milieueffectrapport, 22 maart 2018.*

Deze eerdere adviezen zijn beschikbaar op <http://www.commissiemer.nl/adviezen/3198>

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel nader toe. In de kaders wordt aangegeven welke informatie in haar ogen essentieel is om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen bij het besluit over de Omgevingsvisie.

2.1 Beleidsopties voor de leefomgeving

Een hoofdpunt in de eerdere adviezen van de Commissie is het uitwerken van verschillende mogelijke invullingen van de Omgevingsvisie (alternatieve beleidsopties). Het valt op dat in het MER geen alternatieve beleidsopties zijn uitgewerkt. In het MER zijn geen mogelijke verschillende geografische of programmatische invullingen van de Omgevingsvisie onderzocht. Ook is niet gekeken wat minder of meer sturing door de provincie betekent voor het behalen van de doelen en voor de milieueffecten. Ook als de ambities zijn bedoeld als streven, is het nuttig om verdergaande maatregelen te onderzoeken om het beleid effectiever te maken. Als negatieve milieueffecten nu al aanzienlijk zijn, zoals bij gezondheid, worden geen oplossingen onderzocht om het beleid effectiever te maken.

Mogelijk worden daardoor oplossingen gemist waarmee doelen voor de leefomgeving wel gehaald kunnen worden. Het gaat hierbij in ieder geval om de volgende onderwerpen:

- **Wonen en industrie.** Het concentreren of juist verspreiden van woon- en industrie functies om te kijken hoe de doelen voor de vier opgaven en ‘de basis op orde’ het best gehaald kunnen worden.
- **Energie.** De vlag laat zien dat de doelstelling energieneutraal in 2050 te zijn, ook met de gekozen sturingsfilosofie van samenwerking, niet zal worden gehaald. Alternatieve beleidsopties waarmee deze doelstelling wel kunnen worden behaald, zijn niet onderzocht in het MER. Daarbij valt te denken aan bijsturing door de aanwijzing van locaties voor het opwekken van energie of het intensiveren van stimuleringsprogramma’s. Het is niet duidelijk hoe de provincie met het risico van het niet halen van de doelstelling omgaat en welke maatregelen achter de hand beschikbaar zijn om de doelen uiteindelijk in 2050 wel te halen.
- **Natuur en landschap.** De vlag laat zien dat biodiversiteitsdoelen nu en in de toekomst niet gehaald worden. In het buitengebied gaat de biodiversiteit in algemene zin steeds verder achteruit (met name insecten) en ook de specifiek beschermde natuur haalt niet de gewenste kwaliteit. Maatregelen om deze doelen toch te halen worden niet specifiek beschreven, maar er bevinden zich in het MER wel aanzetten toe, zoals de robuuste beek- en riviernatuur. Als extra inzet kan daarnaast bijvoorbeeld het zwaarder inzetten op ecologische verbindingen en/of natuurinclusieve landbouw onderzocht worden.
- **Mobiliteit.** De vlag laat zien dat mobiliteit een probleem is en blijft voor de toekomst. Maatregelen om deze doelen toch te halen, worden niet beschreven. Maatregelen kunnen bijvoorbeeld zijn om bij nieuwbouwwontwikkeling te werken met stringente(re) parkeernormen in combinatie met nieuwe mobiliteitsconcepten zoals autodelen. Sowieso liggen er kansen om middels slimme ruimtelijke planning, denk aan *Transit Oriented Development* (TOD)-concepten¹ nog winst te boeken. Ook kan gedacht worden aan verduurzaming van het collectieve vervoer (elektrificeren) of een stimuleringsprogramma

---

¹ Dit is een openbaar vervoer- en ruimtelijke ordening-concept waarbij infrastructuur en ruimtelijke inrichting op het gebied van planvorming, financiering en exploitatie geïntegreerd worden aangepakt. Het openbaar vervoer wordt daarbij als ruggengraat en aanjager van de stedelijk ontwikkeling gezien.

om het gebruik van actieve vervoerwijzen binnen het woon-werkverkeer te ondersteunen zodra duidelijk wordt dat doelen voor doorstroming niet gehaald worden.

- **Gezondheid.** Het MER laat zien dat in de huidige situatie de luchtkwaliteit nog niet aan de normen voldoet; ook in 2030 wordt de huidige norm nog niet gehaald. Een extra maatregel kan zijn milieuzones of snelheidsbeperking voor stedelijk gebied in te stellen. Voor het landelijk gebied kan het gaan om strengere emissienormen voor de intensieve veeteelt of het beperken van het aantal dieren in de buurt van wonen.

Nu dit niet is gedaan, worden mogelijk betere oplossingen voor de kwaliteit van de leefomgeving gemist. Eventuele negatieve milieueffecten van eventuele extra benodigde maatregelen zijn nu ook niet in beeld.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER voorafgaand aan het besluit over de Omgevingsvisie aan te geven welke beleidsopties de provincie heeft om ambities of kerntaken die niet gehaald worden, alsnog te realiseren. Geef aan in hoeverre de provincie afhankelijk is van innovaties en systeemwijzigingen om opgaven te realiseren.

Ook eventuele benodigde extra maatregelen kunnen milieueffecten hebben (denk aan windturbines of zonnecollectoren op landschap en natuur). Het is nu niet duidelijk uit het MER wat deze eventuele extra inspanningen betekenen voor de effecten op de leefomgeving. De Commissie adviseert dit uit te werken en te betrekken bij de besluitvorming over de Omgevingsvisie.

2.2 Integrale beoordeling van milieugevolgen

Doel Omgevingswet

Met de Omgevingswet en de nieuwe manier van samenwerking in Brabant die de provincie voorstaat, is het zoals gezegd niet nodig de opgaven tot in detail uit te werken. Dit kan later in programma's en in de provinciale verordening gebeuren. De Omgevingswet beoogt dan echter wel dat de Omgevingsvisie hiervoor een integraal kader schetst. De Omgevingswet luidt hierover: "een omgevingsvisie bevat, mede voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden [...] de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.", en ook: "een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de leefomgeving en de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied."

Met behulp van een MER voor de Omgevingsvisie kunnen de milieugevolgen van het provinciaal beleid integraal worden afgewogen. Deze integrale blik is in sectorale programma's namelijk lastig in te vullen en te borgen. De Omgevingswet biedt bovendien de mogelijkheid om met monitoring en evaluatie het beleid uit de Omgevingsvisie bij te sturen (zie ook §2.3 van dit advies over monitoring en bijsturing).

2.2.1 Kader voor programma's en verordening

De Omgevingsvisie geeft met de vier opgaves en onder het kopje 'dit gaan we in elk geval doen' wel aan welke onderdelen prioriteit hebben. Ook zaken uit 'de basis op orde' horen bij de kerntaken van de Provincie. Het MER geeft bij veel onderwerpen wel aan dát

programmatische uitwerking nodig is. Ook in het gesprek² dat de Commissie had met de provincie Brabant over het advies werd duidelijk dat momenteel hard gewerkt wordt aan deze programmatische uitwerking. Het MER geeft echter nog geen informatie over met welke instrumenten en met welke prioritering en planning in Brabant aan deze opgaven zal worden gewerkt.³ Dat hoeft op zich ook nog niet, maar noch de Omgevingsvisie noch het MER geven op dit moment aan welke randvoorwaarden gelden voor de programma's en verordeningen die hierna volgen, ook niet globaal.

Daardoor is ook niet duidelijk hoe de eerder geconstateerde knelpunten in de kwaliteit van de leefomgeving opgelost gaan worden en negatieve milieueffecten als gevolg van nieuw beleid in de Omgevingsvisie voorkomen kunnen worden. Een ander risico is dat er een veelheid aan programma's komt, waartussen de onderlinge afstemming en de afstemming met de Omgevingsvisie gering is. Het is daardoor niet duidelijk op welke wijze de samenhang in de uitwerking van het beleid (zoals onder andere de programma's) straks geborgd wordt, en hoe de kwaliteit van de leefomgeving hierbij meegewogen gaat worden. Ten slotte is nog niet helder of en hoe de Omgevingsvisie in de toekomst geactualiseerd gaat worden op basis van eventuele nieuwe inzichten.

De Commissie adviseert voorafgaand aan het besluit over de Omgevingsvisie in een aanvulling op het MER aan te geven welke randvoorwaarden vanuit de effectbeoordeling meegegeven (moeten) worden aan de sectorale uitwerking in programma's. Dit is in elk geval wenselijk voor de 'basis op orde' en de punten die in de Omgevingsvisie genoemd staan onder 'dit doen we in elk geval'.

Geef ook aan hoe de integraliteit, zoals bedoeld in de Omgevingswet, naar de toekomst wordt geborgd bij de verdere uitwerking. Dit kan deels opgevangen worden met een goede 'nulmeting' en monitoringssysteem met maatregelen achter de hand, maar de beschrijving daarvan ontbreekt nu nog in het MER of de Omgevingsvisie. Zie hiervoor ook §2.3 van dit advies.

2.3 Monitoring en bijsturing nog niet in beeld

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om flexibel te blijven en geen uitgekristalliseerde plannen neer te leggen, en met monitoring en bijsturing de onderzoeklast voor een deel naar de toekomst te verschuiven. Daarvoor is een goede nulmeting belangrijk, en moeten indicatoren 'smart' gemaakt worden, zodat de effectiviteit van huidig en toekomstig beleid goed kan worden gevolgd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het doel 'energieneutraal'; het is van belang te bepalen hoeveel energie er nu duurzaam wordt opgewerkt, en wat de snelheid is waarmee er nieuwe duurzame energie bijkomt. Zo kan bepaald worden welk percentage duurzame energie er in 2030 en 2050 zal zijn in het huidige tempo zonder nieuwe samenwerkingen en technologische innovaties zoals die ongetwijfeld nog zullen komen. Als resultaten tegenvallen en dit doel niet gehaald wordt, of de snelheid van de toename niet voldoende is, kan de provincie denken aan extra maatregelen zoals het aanwijzen van gebieden voor duurzame energie.

² Dit gesprek vond plaats op 2 juli 2018.

³ Het kan zijn dat hiervoor separate milieueffectrapporten worden opgesteld. Hoe hierin integraal het milieubelang in het oog kan worden gehouden, is niet duidelijk.

Integraal een vinger aan de pols

Gegeven de sturingsfilosofie van de provincie (samenwerking) en de onzekerheid in toekomstige ontwikkelingen adviseert de Commissie regelmatig te controleren in welke mate de feitelijke ontwikkelingen bijdragen aan het realiseren van de ambities van de provincie. Een dergelijk 'vinger-aan-de-pols-systeem' is bedoeld om te zorgen dat de leefomgevingskwaliteit binnen de gewenste/benodigde marges blijven en de ambities van de provincie bereikt worden. Dit biedt bestuurders een basis om de effecten van hun beleid integraal te beoordelen en in de loop van de tijd, waar nodig, bij te sturen. Voor betrokkenen is met een goed monitoringssysteem ook transparant waarom de provincie extra maatregelen gaat inzetten.

Een goed zicht op maatregelen achter de hand (zie §2.1 van dit advies) en een goed beoordelingskader (zie §2.4 van dit advies) zijn van groot belang om een dergelijk werkend monitoring- en bijsturingssysteem op te kunnen zetten.

De Commissie adviseert voorafgaand aan het besluit over de Omgevingsvisie om in een aanvulling op het MER de opzet van dit 'levende' informatiesysteem uit te werken en te koppelen aan de meer 'smart' effectbeoordeling en de criteria voor doelbereik. Met zo'n systeem kan de Omgevingsvisie beter geëvalueerd en geactualiseerd worden.

Vragen die aan de hand van het monitorings- en evaluatieprogramma beantwoord kunnen worden, zijn:

- welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden sinds de vorige check en hoe ziet de leefomgevingsfoto er nu uit?
- worden de ambities op het gebied van de vier opgaven en 'de basis op orde' voldoende gerealiseerd?
- is er voldoende milieugebruiksruimte? Voldoen de gestelde kaders en is meer of minder sturing van de provincie gewenst?
- in hoeverre hebben ontwikkelingen invloed op elkaar gehad? Zijn er nieuwe instructieregels of omgevingswaarden waarmee rekening moet worden gehouden?
- zijn er grote wijzigingen die bijstelling van ander provinciaal beleid noodzakelijk maken zoals programma's?

2.4 Effectbeoordeling en het halen van milieudoelen

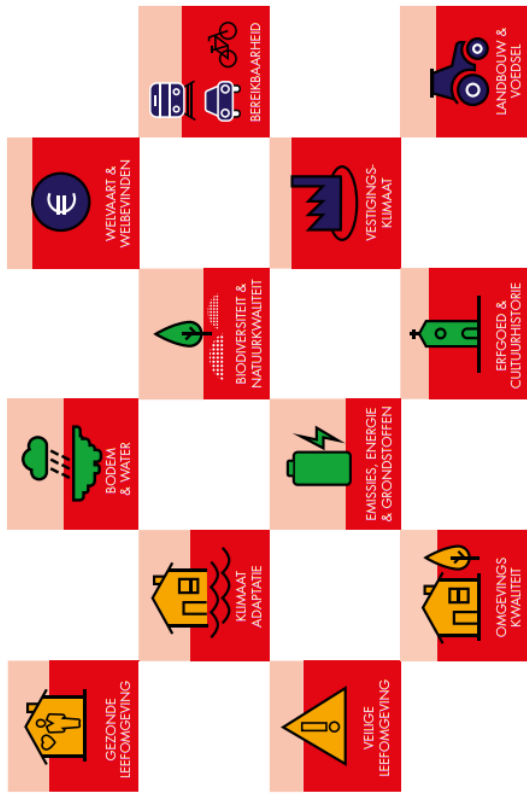
Het MER verbeeldt de milieueffecten van de visie en het doelbereik in één integraal beoordelingskader, genaamd 'De vlag van Brabant'. Deze vlag laat voor twaalf thema's kwalitatief zien hoe de toestand van Brabant momenteel is en hoe deze toestand zich autonoom en onder invloed van het beleid uit de Omgevingsvisie ontwikkelt.

Vele vlaggen verhinderen integrale blik

In het MER staat dat 'de vlag van Brabant' op verschillende wijzen wordt gebruikt. Volgens het MER maakt dit van de vlag een integraal beoordelingskader. De Commissie meent dat het door het gebruik van de vlag op zo veel verschillende manieren juist lastig is om een integraal beeld te krijgen. Dit is in onderstaand kader geïllustreerd aan de hand van de opgave Brabantse '*energietransitie*'. Alleen voor deze opgave zijn er al vier vlaggen. Deze exercitie is voor alle vier de opgaven verricht, waardoor er sprake is van vier maal vier is zestien vlaggen. Dit is niet overzichtelijk. Dit wordt nog versterkt doordat de invulling van de vlaggen niet altijd logisch en navolgbaar is.

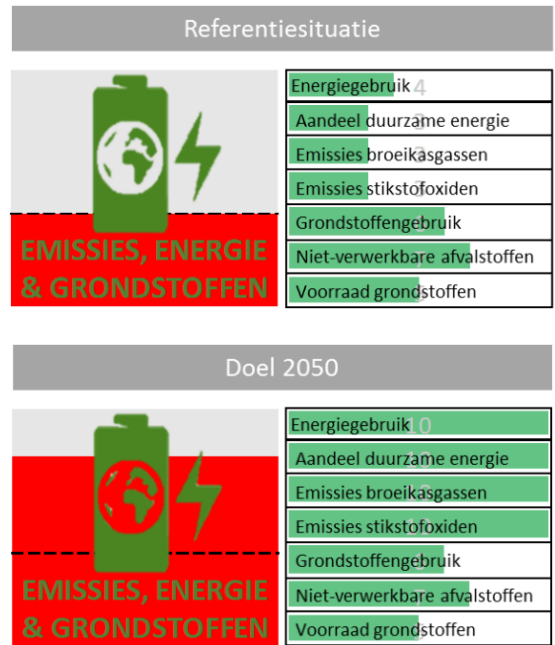

Voorbeeld van de vlaggen voor de Opgave Brabantse Energietransitie

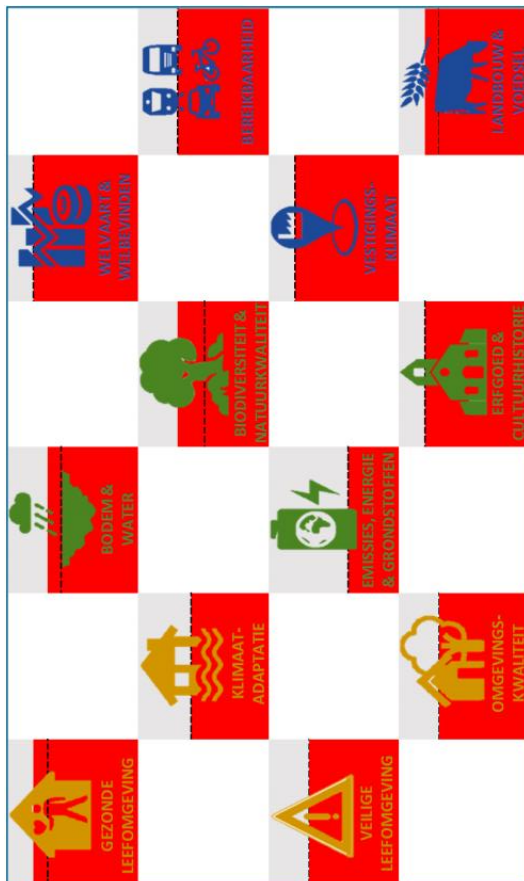

bestand van Brabant

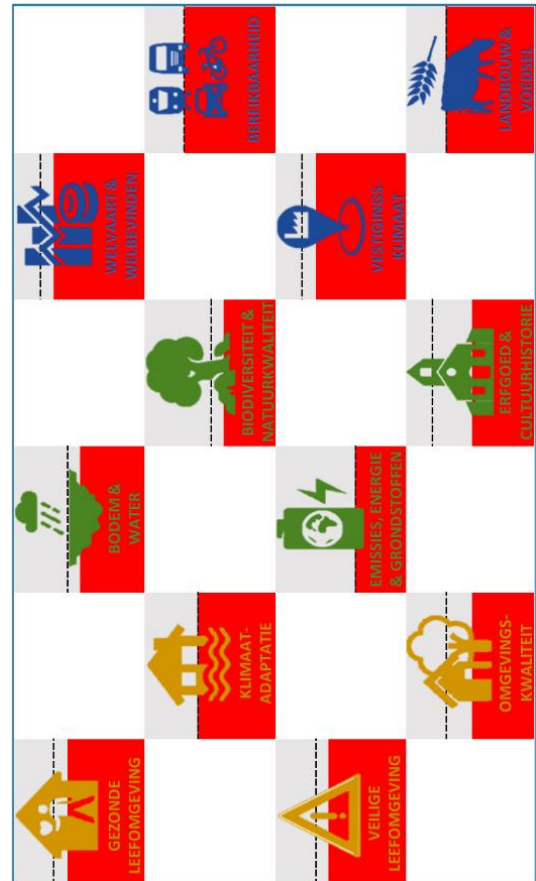
Figuur 2-1 Bestaande situatie in Brabant. Bron: Omgevingsvisie.

Figuur 2-2 Deelvlaggen Referentie en Doel Energie. Bron: MER.

Figuur 2-3 Energie: kansen. Bron: MER.

Figuur 2-4 Energie: risico's. Bron: MER.

Voorbeeld Opgave Brabantse energietransitie (zie afbeeldingen volgende pagina)

2-1. Bestaande situatie: verdeeld over de twaalf thema's in beeld gebracht.

2-2. Doelbereik: de tweede stap geeft weer of het doel geheel gehaald wordt. Bij deze opgave is dit kennelijk niet het geval, omdat het vakje niet helemaal gevuld is. Dit is dankzij drie onderdelen, waaronder grondstoffengebruik. Overigens zijn die drie onderdelen bij de *Opgave Werken aan een concurrerende, duurzame economie* juist wel helemaal zijn ingevuld.

2-3. Kansen: de derde stap geeft de kansen weer in de beoordelingsvlag, waarbij een vulling boven de stippelijntje betekent dat er sprake is van kansen. Hier wordt overigens bij aangetekend dat vanwege het aantal indicatoren per thema een toename van één of twee indicatoren niet altijd zichtbaar is in de vlag.

2-4. Risico's: de vierde stap brengt op eenzelfde manier de bedreigingen in beeld, waarbij de vulling van de vlakjes onder de lijntje betekent dat sprake is van een bedreiging.

Milieueffecten: maak invulling vlag logisch en navolgbaar

Het is op basis van 'de vlag' en de bijlagen van het MER op dit moment nog niet mogelijk om na te gaan waarom de twaalf thema's in de Brabantse vlag op deze manier gevuld zijn:

- **Onderbouwing deelscores in de vlag.** De onderbouwingen van de (deel)scores in de vlag staan in een bijlage van het MER. In de bijlage zijn scores per thema van de huidige situatie gegeven en globaal toegelicht. De cijfers die gegeven worden zijn echter niet onderbouwd. Voor natuur zijn één vier, twee vijven en één zeven gegeven, zonder dat duidelijk wordt waarom. Dit hadden naar idee van de Commissie ook hogere of lagere scores kunnen zijn. Dat maakt het onmogelijk te bepalen wanneer er sprake is van voor- of achteruitgang. Terwijl er juist over natuur zeer veel bekend is, waardoor een reproduceerbaar kader prima zou kunnen worden gemaakt.
- **Weging.** De weging van de verschillende onderdelen binnen een thema is niet altijd logisch. Alle onderdelen wegen even zwaar. Zo weegt bij gezondheid lichthinder even zwaar als luchtkwaliteit, terwijl deze in Brabant zeker niet even zwaar meewegen voor de volksgezondheid.
- **Mate van invulling.** In het MER staat dat de mate van invulling, bijvoorbeeld 65%, van een vlak in de vlag niet betekent dat het doel dan ook in die mate, 65% dus, gehaald is. Het is daardoor niet duidelijk wat deze invulling dan wel betekent.

Goed werkend beoordelingskader ook nodig in de toekomst

De invulling van de vlag geeft nog geen onderbouwd beeld van de milieueffecten van de Omgevingsvisie. Dit geldt zowel voor de milieuscore van de huidige situatie als voor het inzicht in het halen van de doelen nadat de opgave is ingevuld. Een goed werkend beoordelingskader is ook van belang voor de monitoring en evaluatie. Zie ook 2.3 van dit advies.

De Commissie adviseert voorafgaand aan het besluit over de Omgevingsvisie 'de vlag van Brabant' nader te onderbouwen. Geef aan op basis waarvan scores worden gegeven, wat het expert judgement behelst en op basis van welke methode. Geef ook aan hoe de onderdelen deelscores van een score onderling gewogen worden en waarom. Geef aan hoe onderscheid kan worden gemaakt tussen doelbereik en effectbeoordeling.

De Commissie geeft ter overweging om niet alles in de vlaggen te presenteren, maar de tussenvlaggen (ook) in tabellen weer te geven, en daarbij ondersteunde kleuren te gebruiken zodat het slecht scoren op een milieuaspect, of het niet halen van doelen in één oogopslag te zien is.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Op onze website vindt u meer informatie over de [werkwijze](#) van de Commissie.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Gerwin Gabry

Sjef Jansen

Wim Korver

Willemijn Smal (secretaris)

Marja van der Tas (voorzitter)

Rob van Woerden

Fred Woudenberg

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Provinciale Omgevingsvisie.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit C14 pluimvee/varkens, D14 intensieve veehouderij, D11.2 stedelijk project, D10 recreatie, C01.3 weg met meer dan 4 rijstroken, D09 landinrichting. Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden op kunnen treden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag voor het besluit

Provinciale Staten van Noord-Brabant.

Initiatiefnemer

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3198](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

